

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7C/106/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3810209436
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danko Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2011:3810209436.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Dankou Laukovou v právnej veci navrhovateľa E. U. nar. XX.X.XXXX, bytom T. ul. R.. zast. JUDr. Zlaticou Hammerovou, advokátkou, Prievidza, ul. Šumperská č. 27/3 proti odporcom: 1.) Y. U. W. XX.X.XXXX, bytom T. ul.. č. XXX/XX,. zast. JUDr. Valériou Cechovou, advokátkou, Prievidza, ul. Šumperská č. 27/3, 2.) Y. U., nar. XX.X.XXXX, t. č.. V. A. S. zast. opatrovníkom E. A. nar. X.X.XXXX, . bytom T. G. č.. JUDr. Valériou Cechovou, advokátkou Prievidza, ul. Šumperská č. 27/3, o neplatnosť závetu, takto

rozhodol:

Návrh z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ návrhom zo dňa 29.6.2010 podaným prostredníctvom právnej zástupkyne domáhal sa, aby súd určil, že závet poručiťky Y. U., rod. V.ar. XX.X.XXXX, . ktorá zomrela dňa XX.XX.XXX.9 spísaný formou notárskej zápisnice č. W. na W., ul. J. pred notárom JG. dňa X.X.XXXX,. ktorým odkázala svoj hnutel'ný a nehnuteľný majetok a všetky svoje práva rovnakým dielom odporcovi v 1. a 2. rade, je neplatný.

Návrh odôvodnil tým, že dedičské konanie po poručiťke je vedené na Okresnom súde Prievidza pod č. 5D/146/2009. Dedičom zo zákona je on a odporcovia v 1. a 2. rade. Predmetný závet je pre formálne a materiálne nedostatky neplatným právnym úkonom. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 5D/146/2009, Dnot279/2009 zo dňa 6.5.2010 dedičské konanie prerušil a odkázal ho na podanie návrhu o neplatnosť závetu. Právny úkon zo dňa 9.4.2009 poručiťka neurobila slobodne a vážne, konala pod nátlakom odporcu v 1. rade, z jeho psychického donútenia. Bývala v jeho rodinnom dome aj s odporkyňou v 2. rade, ktorá má vážne zdravotné problémy a je v pozícií odkázanosti a podriadenosti. Má vedomosť o tom, že odporca v 1. rade poručiťke často nadával, správval sa k nej hrubo, ona ho vo všetkom poslúchala, mala z neho strach. Všeobecne známou skutočnosťou bolo, že všetky finančné prostriedky, ktoré mala, mu musela odovzdávať. Peniaze poskytnuté poručiťke z titulu uzavretej zmluvy o pôžičke spoločnosťou Home Credit Slovakia, a. s. Piešťany 1 500,-eur a spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s. Poprad 1 128,91,-eur, použil pre svoje potreby odporca v 1. rade. Má pochybnosti aj o pravosti jej podpisu na notárskej zápisnici. Poručiťka závet zanechala v duševnej poruche, ktorá ju na tento právny úkon robila neschopnou. V jarnom období roku 2009 absolvovala z dôvodu onkologického ochorenia operačný zákrok, jej stav bol vážny, trpela výraznými bolesťami, užívala lieky ktoré ovplyvňovali aj jej psychiku. Vážne zdravotné problémy u nej pretrvávali po dobu viac ako 10 rokov, sťažovala si na bolesti žalúdka, lieky na utlmenie bolesti kombinovala aj s alkoholom. Trpela výpadkami pamäte, často sa jej menili nálady, bola hysterická, agresívna. Na verejnosti robila scény, správvala sa neprimerane, vyšetrenie u odborného lekára - psychiatra, odmietala. Psychický stav poručiťky sa výrazne zhoršil v júli 2004, kedy zomrel ich L., s čím sa nevedela vyrovnáť. Naliehavý právny záujem

na určení neplatnosti závetu špecifikoval tak, že sa týmto určením zmení jeho právne postavenie v dedičskom konaní pri vyplatení podielu odporcov v 1. a 2. rade.

Odporcovia v 1. a 2. rade navrhli návrh zamietnúť. Uviedli, že poručiiteľka predmetný právny úkon urobila slobodne a vážne na W. T. Vzájomné vzťahy s navrhovateľom boli neusporiadané, preto bývala aj s odporkyňou v 2. rade v rodinnom dome odporcu v 1. rade. Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 8C/87/2008-18 zo dňa XX.XX.XXXX zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo poručiiteľky a navrhovateľa za trvania manželstva. V konaní č. 17C/130/2009 sa domáhala jeho vyporiadania. Popierali, že by poručiiteľka na verejnosti robila scény, správala sa neprimerane. Odporca v 1. rade jej nenadával, nesprávval sa ku nej hrubo, počas celej doby spolužitia si vzájomne pomáhali. Hrubo sa k poručiiteľke správval navrhovateľ, v ktorej súvislosti poukázali na konanie vedené na Okresnom súde Prievidza č. k. 3T/140/2008.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, odporcu v 1. rade, svedkov A. U. X. U.. R.a, X. S.j, Y.j, Y.j, Y.G. Y. E. R., R., R. konfrontáciou svedkov, oboznámením sa s spismi č. k. 5C/82/2009, 5D/146/2009, 3T/140/2008, ČVS: ORP - 1927/1 - OSV- PD - 2004, 8C/87/2008, 17C/130/2009, s notárskou zápisnicou č. N19/2009, NZ 11499/2009, NCRIs 11629/2009, s lekáorskými správami, s podaním označeným ako rozdelenie majetku z 18.5.1998, s prehlásením o prevzatí finančnej hotovosti z 28.4.1999, s prehľadom o zakúpenom stavebnom materiály a vecí do domácnosti, s výpisom z N. s kúpnou zmluvou zo dňa XX.XX.XXXX., s listinnými dôkazmi založenými v prílohovej obálke spisu, so správami ošetrujúcemu lekárovi, s výpisom zo živnostenského registra, s vyjadrením Q. W. Z. T. s kúpnou zmluvou zo dňa 18.5.1998, so znaleckým posudkom Y., s výsluchom znalca, s oznámením poručiiteľky adresovaným Kooperatíve, Vienna Insurance Group, a. s.

Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav.

Dňa 14.11.2009 zomrela poručiiteľka P.r... Konanie o dedičstve je vedené na Okresnom súde Prievidza č. k. 5D/146/2009. Podľa vyjadrenia notárky R.. dedičmi zo zákona v I. dedičskej skupine sú účastníci konania. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 5D/146/2009 zo dňa 6.5.2010 dedičské konanie po poručiiteľke prerušil a navrhovateľa odkázal, aby v lehote 30 dní podal návrh o určení neplatnosti závetu.

Dňa 9.4.2009 na Notárskom úrade v Prievidzi, ul. G. Švéniho č. 4A notárkou R. bola spísaná notárska zápisnica o záвете S. ktorou listinou poručiiteľka v prípade smrti zanechala svoj hnutel'ný a nehnuteľný majetok a všetky svoje práva rovnakým dielom v prospech odporcu v 1. a 2. rade. Podľa textu notárskej zápisnice poručiiteľka nemala neopomenuteľných dedičov a svoju vôľu prejavila slobodne, bez nátlaku a pri plnom vedomí.

Navrhovateľ s poručiiteľkou uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX pred bývalým Mestským národným výborom v Bojniciach. Dňa XX.XX.XXXX. poručiiteľka podala na tunajší súd návrh o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorý odôvodnila tým, že vzájomné vzťahy s navrhovateľom sú neusporiadané, vo zvýšenej miere konzumuje alkoholické nápoje, pod vplyvom ktorých sa správa agresívne. Fyzicky ju a odporkyňu v 2. rade napádal, vyhrážal sa im a vulgárne nadával. Zo strachu o vlastné životy opustili domácnosť a nasťahovali sa bývať k odporcovi v 1. rade. V účastníckej výpovedi na pojednávaní vo veci č. k. 8C/87/2008 uviedla, že navrhovateľ jej neposkytoval peniaze na domácnosť, preto došlo k situáciám, že mu ich zobrala. Spoločnú domácnosť opustila sedemnášťkrát. S navrhovateľom sa stretávajú len náhodne, nekomunikujú spolu, v žiadnom prípade s ním spolužitie neobnoví. Poukázala na konanie vedené na Okresnom súde Prievidza č. 3T/140/2008. Návrhom na začatie konania zo dňa 27.10.2008 sleduje dosiahnutie toho, že navrhovateľ ju vyplatí zo spoločne nadobudnutého majetku. V účastníckej výpovedi na pojednávaní vo veci č. k. 8C/87/2008 navrhovateľ uviedol, že spolužitie s poručiiteľkou bolo neusporiadané, riadne sa nestarala o domácnosť, neupratovala, nevarila. Sústavne potrebovala peniaze, zobrala mu ich a dala deťom, aby nemuseli pracovať. Okresný súd Prievidza rozsudkom č. k. 8C/87/2008-18 zo dňa 18.11.2008 zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo navrhovateľa a poručiiteľky za trvania manželstva, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 1.12.2008.

Dňa 4.7.2009 poručiiteľka na tunajší súd podala návrh o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v písomnom podaní zo dňa 6.10.2009 uviedla, že navrhovateľ sa ku nej a deťom správal nevhodne, v dôsledku čoho prespávali u susedov. Pomáhala mu pri prevádzke pohostinstva U. starala sa o hospodárske zvieratá, ktoré chovali. Odmietol jej však peniaze poskytovať, na nákupy chodil on preto, aby zakúpil lacné potraviny, a to po záruke. Z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva po rozdelení hnuteľných a nehnuteľných vecí, si proti navrhovateľovi uplatňovala zaplatenie sumy XX XXX,-eur. Konanie č. 17C/130/2009 nie je právoplatne skončené.

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 3T/140/2008-176 zo dňa 14.10.2008 navrhovateľ bol uznaný vinným zo spáchania zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), b), ods. 3 písm. a), Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. d), § 139 ods. 1 písm. c), Tr. zák. a prečinu násillia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi podľa § 359 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. d) Tr. zák. K spáchaniu skutkov navrhovateľom došlo dňa 26.6.2007, okolo 17.15 hod. pod vplyvom alkoholu, keď bez povolenia odporcu v 1. rade vošiel do dvora rodinného domu v Prievidzi, ul. Podhorská č. 406/93, kde začal na neho kričať, aby vypadol z domu, že peniaze na jeho stavbu dal on, opätovne útočil na odporcu v 1. rade, vulgárne mu nadával, za prítomnosti poručiiteľky, odporkyne v 2. rade, Marcely Adamcovej, Petra Surana, vykrikoval na nich, že ich všetkých zabije, že tam nemajú právo bývať, že všetkých ich postrieľa a radšej si to pôjde odsedieť.

Podľa výpisu z N. odporca v 1. rade je vedený ako výlučný vlastník pozemkov Z. a rodinného domu S. na základe nadobúdacieho titulu a to kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX.

Navrhovateľ v účastníckej výpovedi tvrdil, že v priebehu spolužitia s poručiiteľkou, dochádzalo medzi nimi k slovným výmenám názorov, z dôvodu nedostatku peňazí. Poručiiteľka nevedela riadne hospodáriť, ak sa jej peniaze dostali do dispozície, nakupovala nepotrebné veci. Pred februárom 2005, kedy sa nasťahovala bývať k odporcovi v 1. rade, spoločnú domácnosť opustila 17 krát. Dôvodom jej odchodov bolo i to, že jej odmietol poskytnúť peniaze. V období trvania jeho spolužitia s poručiiteľkou, odporca v 1. rade navštevoval bary, chodil na zábavy, a ak mu peniaze chýbali, pýtal si ich od nej. Svojimi zmyslami však on nevnímal situáciu, keď odporca v 1. rade od poručiiteľky žiadal peniaze. Pred februárom 2005 už mala zdravotné problémy so žalúdkom, a v prípade bolesti užila lieky, ktoré jemu predpísal ošetrojúcu lekár. Konzumovala aj alkoholické nápoje v množstve a intenzite, ktoré nevedel špecifikovať, v hospodárskej budove našiel prázdne fľaše od alkoholu. Stav jej nálady sa menili, správala sa i podráždene, chodila po dvore, a so všetkým búchala, k spúšťačiemu mechanizmu tohto správania, ku ktorému dochádzalo v intenzite 3-4 krát do mesiaca, sa nevedel vyjadriť. Poručiiteľka mala aj problémy s pamäťou, stalo sa, že zabudla na prevádzke pohostinstva v I., kde mu vypomáhala, priniesť zákazníkovi objednané nápoje. V T. kde ju poslal, nevedela nájsť miesto bydliska Y., hoci v predchádzajúcom období už u neho raz bola. Pokiaľ v návrhu na začatie konania uviedol, že boli u nej prítomné prejavy agresivity, tak išlo o situácie, keď zvyšovala hlas, čo však v skutočnosti súviselo s jej problémami so sluchom. Pokiaľ v návrhu uviedol, že na verejnosti sa správala neprimerane a robila scény, tak ju žiadne scény robiť nevidel, mal však výhrady, že počas jeho neprítomnosti, chodila ku susedom. Po smrti L. bola na tom psychicky zle a to v tom zmysle, že už v ranných hodinách kričala v súvislosti s financiami, následne on z domácnosti odišiel. Poručiiteľka odporcovi v 1. rade dovolila, aby predal súčiastky do vozidla, preto v návrhu na začatie konania uviedol, že ho vo všetkom poslúchala. Poručiiteľka sa mu zdôverila, že odporca v 1. rade sa s ňou hádal, keď od nej pýtal peniaze, preto v návrhu uviedol, že ako syn jej nadával. Poručiiteľka s deťmi predala veci zo zlata v Q. preto v návrhu tvrdil, že z odporcu v 1. rade mala strach. Na obsah rozhovorov, ktoré viedol s poručiiteľkou po februári 2005 v prípade ak sa stretli, si nepamätal. Súčasne však tvrdil, že mala naďalej problémy s pamäťou, čo sa prejavilo spôsobom, že si nepamätala na ich stretnutie, ktoré sa uskutočnilo pred niekoľkými dňami. Ak ho navštívila, a trpela bolesťami v oblasti žalúdka, naďalej užila jeho lieky. Nevedel sa vyjadriť, či v období ktoré nasledovalo po februári 2005 konzumovala alkoholické nápoje. K úrovni vzťahov poručiiteľky a odporcu v 1. rade po uvedenom období, sa nevedel vyjadriť a to ani z hľadiska toho, či potom ako ukončil výkon práce na Z. jej nadával, správval sa k nej hrubo, či ho musela vo všetkom poslúchať. V priebehu konania nenamietal, že podpis na notárskej zápisnici je jej vlastnoručným podpisom. S poručiiteľkou sa však dohodli, že ani jeden z nich závet nezanechá. Zotrvával na tom, že predmetný právny úkon neurobila slobodne a vážne. Pred jeho bratrancom U. sa vyjadřila, že nechce, aby sa ich spoločný majetok delil. V priebehu ďalšieho

konania na pojednávaní dňa X.X.XXXX . tvrdil, že uvedeným spôsobom sa U. pred ním nevyjadril. Či pred X.X.XXXX alebo v uvedený deň na poručiťku bol vyvíjaný fyzický alebo psychický nátlak, a akým konkrétnym spôsobom, nevedel uviesť. Podľa toho ako pozná odporcu v 1. rade, má však podozrenie, že v závete vôľa poručiťky bola nahradená jeho vôľou. K stavu poručiťky z hľadiska psychického pred a v čase spisania závetu sa nevedel vyjadriť, údajne však trpela bolesťami. Po jej smrti našiel podanie označené ako rozdelenie majetku zo dňa 18.5.1998. Na pojednávaní dňa 15.11.2011 tvrdil, že s poručiťkou sa stretli dňa 28.3.2009 na cintoríne, pri hrobe syna Petra, pri ktorej príležitosti mu povedala, že odporca v 1. rade ju núti, aby zanechala závet. Reagoval na to slovami, že aby to riešila spôsobom, ktorý uzná za vhodný, odpovedala, že bude nad tým uvažovať ale, že má z toho všetkého strach. Keď sa v nasledujúcom období stretli, o závete už nekomunikovali.

Odporca v 1. rade v účastníckej výpovedi tvrdil, že v priebehu manželského spolužitia s poručiťkou, navrhovateľ konzumoval alkoholické nápoje, správal sa vulgárne, fyzicky a slovne ju aj deti napádal, preto z domácnosti odchádzali a prespávali u susedov v pivnici. S peniazmi disponoval navrhovateľ, časť z nich na chod domácnosti jej však vyčlenil. Poručiťka nemala problémy s alkoholom, pila len príležitostne, lieky neužívala. V jej prejavoch nezaznamenal, že by trpela poruchami pamäte myslenia, úsudku, orientácie, na verejnosti sa nesprávala neprimerane, nebola agresívna. Bola veselej povahy, komunikatívna. Okolie tiež neupozorňovalo, že by potrebovala odbornú pomoc psychiatra. V súvislosti so smrťou L. sa vyjadrila, že udalosť sa už neodstane. Popieral, že by sa ku nej správal hrubo, nadával jej, že by ho poslúchala a mala z neho strach. H. sa aj s odporkyňou v 2. rade nasťahovala bývať do jeho domovej nehnuteľnosti, v tom čase od roku XXXX pôsobil na Z., po návrate na L. pracoval ako živnostník. V období pobytu na Z. bol s poručiťkou v kontakte povedala mu, že navrhovateľ ju z domácnosti opätovne vyhodil. V ďalšom období sa stretnutiam sa navrhovateľom vyhýbala. Po jeho návrate z Z. kedy zanechala predmetný závet, nezaznamenal u nej žiadne zmeny psychického stavu, ktoré by nasvedčovali, že trpí duševnou poruchou, či chorobou. Pre závet sa rozhodla v súvislosti so správaním navrhovateľa, pre ktoré bol uznaný aj vinným a odsúdený v konaní č. 3T/140/2008. Operačný zákrok mala absolvovať až tri týždne po dátume XX.X.XXXX, preloženie termínu zákroku vybavil on. Lieky dovedy neužívala. O závete spísanou formou notárskej zápisnice pred notárkou R. ho oboznámila po operácii. Uviedla, že k notárovi ju odviezla A. Pôvodne závet poručiťke mal byť spísaný u iného notára, dohodnutý termín zostal voľný, a preto sa on dostavil na tento termín, a zanechal svoj závet, podľa ktorého poručiťka a odporkyňa v 2. rade v rodinnom dome v T. mali právo doživotného bývania. Poručiťka neuvažovala o zrušení závetu. Vôľa zanechať závet, bola jej skutočnou vôľou. Žiadna osoba, ani on, na ňu nevyvíjala psychický, či fyzický nátlak. Poručiťka bola v jeho rodinnom dome spokojná. Za účelom, aby v domovej nehnuteľnosti mohli byť zriadené dve samostatné bytové jednotky mu bol poskytnutý úver. Zálohové platby za energie dodávané do domu platil on, a poručiťka mu prispievala podľa finančných možností, pripravovala aj obed, ktorým ho s partnerkou ponúkla. Po operačnom zákroku sa o poručiťku staral, na chemoterapie ju vozila A. Po absolvovanom zákroku si nechcela pripustiť, že jej zdravotný stav je nepriaznivý. Z pôžičky poskytnutej Consumer Finance Holding a. s. a Home Credit Slovakia si financovala kúpu nábytku, ktorý si umiestnila v bytovej jednotke jeho domu, resp. cestovné výdavky po operačnom zákroku. Plazmový televízny prijímač, o ktorom sa navrhovateľ vyjadril v návrhu splácal on, ale zmluva znela na meno poručiťky. Namietal pravosť podpisu poručiťky v listine označenej ako rozdelenie majetku A. a v prehlásení o prevzatí finančnej hotovosti.

Z predložených záznamov z roku 1998, 2003 a 2004 vyplýva, že navrhovateľ si viedol evidenciu o zakúpenom stavebnom materiáli, a potravín do domácnosti. V lekárskom zázname zo dňa X.XX.XXXX. je uvedené, že dňa XX.X.XXXX navrhovateľ absolvoval vyšetrenie s tým, že podľa jeho tvrdenia zranenia mu pri fyzickom útoku spôsobil syn. Z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva E. Obvodného oddelenia X. vyplýva, že T. zomrel dňa X.X.XXXX . pri výkone práce. V lekárskej správe zo dňa X.X.XXXX . je uvedené, že X. pri lekárskom vyšetrení uviedol, že ho s palicou pod vplyvom alkoholu napadol navrhovateľ.

Dňa 12.7.2007 medzi Home Credit Slovakia, a. s. Piešťany a poručiťkou bola uzavretá úverová zmluva S. o poskytnutí revolvingového úveru S. vo výške X XXX,-eur..

Dňa 18.2.2009 medzi Consumer Finance Holding, a. s. Poprad a poručiťkou bola uzavretá úverová zmluva s úverovým rámcom XXX,XX,-eur..

Podľa vyjadrenia H. v roku 2007 odporca v 1. rade dosiahol príjmy XXX XXX,-Sk a výška výdavkov predstavovala XX XXX,-Sk,. v roku 2008: príjmy XXX XXX,-Sk, a výdavky XXX XXX,-Sk,. U. a výdavkP.

Poručiiteľka bola poberateľkou starobného dôchodku mesačne od 18.8.2006 v sume X XXX,-Sk, od 1.7.2007 X XXX,-Sk,. od 1.7.200X X XXX,-Sk, od 1.1.2009 XXX,XX,-eur. Odporkyňa v 2. rade je poberateľkou invalidného dôchodku od X.X.XXXX,. a jeho aktuálna výška mesačne od X.X.XXXX bola XXX,XX,-eur. Podaním zo dňa 24.9.2008 poručiiteľka oznámila spoločnosti Kooperativa Vienna Insurance Group, že navrhovateľ jej neumožnil užívať osobné motorové vozidlo.

V prehlásení zo dňa 28.4.1998 je uvedené, že poručiiteľka prehlasuje, že dňa 28.4.1998 preberala od navrhovateľa finančnú hotovosť v sume XXX XXX,-Sk. na zakúpenie rodinného domu na ul.. V listine označenej ako rozdelenie majetku zo dňa 18.5.1998 je uvedené, že rodinný dom na ul. R. T. patrí navrhovateľovi E. nar. 28.3.1979 ako užívateľovi a poručiiteľke s doživotným právom bývania, a rodinný dom na ul. T. patrí poručiiteľke, odporcovi v 1. rade a jeho manželke X.

Z výsluchu svedkyne A. vyplýva, že s poručiiteľkou sa spoznali, keď prišla bývať k odporcovi v 1. rade. Zdôverila sa jej o priebehu spolužitia s navrhovateľom v tom zmysle, že má z neho strach, lebo pod vplyvom alkoholu sa ku nej správal agresívne. Pri vzájomnej komunikácii poručiiteľka nemala poruchy myslenia, orientácie, pamäte, len niekedy zabudla v obchode niečo kúpiť, alebo pri používaní mobilného telefónu, nevedela si spomenúť na niektoré jeho funkcie. Spolu chodili aj na prechádzky, počas ktorých nedošlo k situácii, že by na verejnosti urobila scénu. S odporcom v 1. rade sa oslovovali „. v jeho rodinnom prostredí poručiiteľka bola spokojná. Z odporcu v 1. rade nemala strach, ani nedošlo k situácii, že by ju fyzicky napadol, vyvíjal na ňu nátlak, dával jej príkazy s tým, že ho musí poslúchnuť. Situácie v spolužití skôr boli takého charakteru, že poručiiteľka synovi niekedy dávala príkazy. Poručiiteľka odporkyňi v 2. rade poskytovala potrebnú starostlivosť, v ktorej súvislosti sa stalo, že bola impulzívna, čo však bolo reakciou na prejavy dcéry. Pred operačným zákrokom mala strach, že sa nepreberie z narkózy, pričom sa spontánne vyjadrila, že by mala zanechať závet. Na jej slová reagovala tak, že by to mala urobiť. Poručiiteľka uviedla, že majetok chce odkázať deťom. Na vozidle ju prepravila do nemocnice, predtým sa zastavila u notára, za účelom spísania závetu. Cestou spolu komunikovali o bežných veciach, v jej psychickom stave nezaregistrovala zmeny, ani že by bola pod nátlakom inej osoby. Osobu konkrétneho notára poručiiteľke poradila spolužiačka, ktorej bolo diagnostikované onkologické ochorenie. Poručiiteľka svoju chorobu nevnímala tak, že by mohla skončiť smrťou. Po spísaní závetu jej povedala, že majetok skutočne zanechala deťom, nad správnosťou svojho rozhodnutia nepochybovala. Po operačnom zákroku vzťahy poručiiteľky s odporcom v 1. rade boli naďalej usporiadané, poskytoval jej potrebnú starostlivosť.

Z výsluchu U. vyplýva, že s poručiiteľkou sa spoznali, keď prišla bývať k odporcovi v 1. rade. Pri rozhovoroch jej povedala, že domácnosť navrhovateľa opustila opakovane z dôvodu, že spolužitie s ním bolo neznesiteľné. Vzájomné vzťahy poručiiteľky a odporcu v 1. rade vnímala ako usporiadané, poskytol jej a odporkyňi v 2. rade za účelom užívania prízemie rodinného domu. Odporcu v 1. rade v súvislosti so správaním k poručiiteľke pozná ako osobu, ktorá by nebola schopná sa ku nej správať hrubo, nadávať, pýtať si peniaze, vyžadovať poslušnosť a plnenie pokynov. Poručiiteľka sa jej zdôverila, že sa nechce dožiť toho, že navrhovateľ pripraví deti o majetok. V súvislosti s jej prejavom nedošlo k situáciám, z ktorých by bolo možné vyjadriť, že trpí poruchami psychiky, pamäte, myslenia. Pred smrťou poručiiteľky vnímala situácie, že odporca v 1. rade jej poskytuje starostlivosť.

Z výsluchu svedkynX. vyplýva, že poručiiteľka opakovane z dôvodu nevhodného správania navrhovateľa, ovplyvneného alkoholom opustila spoločnú domácnosť, z jeho osoby mala strach. V období, keď bývala u odporcu v 1. rade, vyjadrila sa, že jej ešte nikdy nebolo tak dobre. S odporkyňou v 2. rade jej za účelom užívania poskytol k dispozícii prízemie rodinného domu. Odporcu v 1. rade pozná ako osobu, ktorá by na poručiiteľku nátlak nevyvíjala, nenadával by jej, nepýtal peniaze, nevytváral atmosféru strachu. Poručiiteľka ak by v jeho rodinnom prostredí nebola spokojná, odišla by bývať ku nej. Poznala ju ako osobu, ktorá si nedá rozkazovať. V súvislosti s jej prejavmi nedošlo k situáciám, z ktorých by bolo možné vyvodit, že trpí poruchami psychiky. Pred operačným zákrokom sa vyjadrila, že pre prípad smrti zanechá závet, v ktorom majetok odkáže deťom.

Z výsluchu U. vyplýva, že keď poručiťku po operácii navštívil, vzťahy medzi ňou a odporcom v 1. rade vnímal ako usporiadané. Počas návštevy komunikovali o bežných veciach, o chorobe, vyjadrila sa, že ona nad ňou vyhrá, nevzdá sa. Poručiťku poznal ako osobu, ktorá by si nedala rozkazovať. Poprel, že by sa pred ním vyjadrila o spoločnom majetku s navrhovateľom v zmysle, že ho nechce deliť. Odporca v 1. rade po smrti poručiťky ho požiadal, aby navrhovateľovi odkázal, že jej priateľom bolo, aby sa jej pohrebu nezúčastnil.

Svedok T. poručiťku vnímal ako osobu s normálnymi prejavmi, spoločenskú.

Z výsluchu svedka R. vyplýva, že v období rokov 1992-1998 býval u svokrovcov, a pri tejto príležitosti spoznal účastníkov konania a poručiťku. Vzťah poručiťky a odporcu v 1. rade vnímal ako usporiadaný. So synom navrhovateľa a poručiťky T. boli problémy, vo väčšom množstve konzumoval alkohol, hral na automatoch, bol aj svedkom jeho agresivity. Poručiťku vnímal ako vitálnu ženu, pri komunikácii bola hlučnejšia, ale v zmysle, že hovorila hlasno, neprejavila sa ako agresívna. V období, keď už bývala u odporcu v 1. rade, stretli sa náhodne, viedli rozhovor na formálnej úrovni. Poruchami pamäte, myslenia, orientácie netrpela, neprejavila sa ako hysterická, agresívna, bola upravená, čisto oblečená. Z jej prejavov, i keď už nebola tak vitálna ako v predchádzajúcom období, neusudzoval, že by potrebovala pomoc lekára, z odboru psychiatrie.

Z výsluchu svedkyne X. vyplýva, že za účelom rekonštrukcie domovej nehnuteľnosti v T. s odporcom v 1. rade požiadali o poskytnutie úveru. Počas realizácie stavebných prác bývali u svokrovcov. V manželskom vzťahu poručiťky a navrhovateľa sa striedali obdobia pokoja s konfliktami, príčinou ktorých bola konzumácia alkoholických nápojov navrhovateľom, i správanie sa ich syna T. Navrhovateľ poručiťke vytýkal, že z prevádzkového bufetu berie peniaze. Opätovne pre rozpory opustila spoločnú domácnosť, mala z jeho osoby strach. Poručiťka bola poberateľkou opatrovateľského príspevku. Odporca v 1. rade alkohol konzumoval len príležitostne, nevie o tom, že by peniaze míňal na automatoch. Poručiťka sa nasťahovala bývať do domovej nehnuteľnosti odporcu v 1. rade, videla sa v ňom lebo jedného syna už stratila. Nemala vedomosť, že by sa odporca v 1. rade k poručiťke niekedy správal hrubo, že by ho musela vo všetkom poslúchať, odovzdávať mu peniaze, alebo mala z neho strach. V rodinnom dome odporcu v 1. rade bola spokojná. Poruchami psychiky netrpela, alkohol nekonzumovala, na verejnosti scény nerobila. Podľa toho ako ju poznala pri rozhodovaní o majetku by mala vlastný názor, nepodriaďovala by sa vôli inej osoby.

Zo spisu Okresného súdu Prievidza vyplýva, že manželstvo odporcu v 1. rade E. zaniklo rozvodom a to rozsudkom č. k. 5C/82/2007-58 zo dňa 10.3.2008, súd na čas po rozvode maloletú L. zveril do osobnej starostlivosti otca. Z účastníckej výpovede X. v uvedenom konaní vyplýva, že v spoločnej domácnosti s nimi bývala i poručiťka, ktorá jej veľmi pomáhala. Odporca v 1. rade pracoval na Z. odkiaľ jej posielal peniaze, z ktorých poskytla aj poručiťke, ak potrebovala. Odporca v 1. rade v účastníckej výpovedi uviedol, že A. sa vrátil v decembri 2006.

Z výsluchu svedkyne S. vyplýva, že poručiťka sa jej zdôverila, že k odporcovi v 1. rade sa odsťahovala preto, lebo spolužitie s navrhovateľom bolo neznesiteľné, opakovane ju aj s deťmi vyhnal, spali u susedov v pivnici. V období nasťahovania sa k odporcovi v 1. rade, fyzické ani psychické problémy nemala. V predchádzajúcom období jej zomrel L. v ktorej súvislosti uviedla, že život ide ďalej. V rodinnom prostredí odporcu v 1. rade bola spokojná, šťastná, bolo vidieť, že už nemá strach, nemusí v noci utekať ku susedom. Odporca v 1. rade s poručiťkou si pomáhali, ona ich navštevovala, vnímala, že sa oslovujú „. Ak by u syna trpela, zbadala by to vo výraze jej tváre. Vyjadrila sa, že závetom odkáže majetok odporcovi v 1. rade, ak by pri operačnom zákroku zomrela. Odporca v 1. rade ju v nemocnici navštevoval, nosil jedlo. Po zistení ochorenia, tiež v jej psychickom stave, nezistila vybočenia, pred jej smrťou komunikácia bola na normálnej úrovni.

Zo svedeckej výpovede Y. vyplýva, že keď sa s poručiťkou spoznala, sťažovala sa na navrhovateľa, že pod vplyvom alkoholu sa správal nevhodne. Vzájomné vzťahy medzi poručiťkou a odporcom v 1. rade

boli usporiadané, navzájom si pomáhali a to aj finančne, ak im peniaze chýbali zakúpila do domácnosti alebo deťom potrebné veci, niekedy im aj peniaze poskytla. Svoje odôvodnené potreby uspokojovala z dôchodku svojho a odporkyne v 2. rade, z opatrovateľského príspevku. V rodinnom prostredí odporca v 1. rade bola spokojná, vyjadrila sa pred ňou, že je rada, že má konečne kľud, pokoj. Odporca v 1. rade sa ku nej nesprával hrubo, nedával príkazy nemala z neho strach, nedošlo k situácii, že by ho musela poslúchať, odovzdávať mu všetky svoje peniaze. Poruchami psychiky netrpela, pokiaľ ide o pamäť, stalo sa, že zabudla niečo kúpiť, ale išlo o zriedkavé situácie.. poručiťku viezla na vyšetrenia a vtedy sa vyjadrila, že ide zanechať závet, na otázku z akého dôvodu, odpovedala, že má strach, že sa po operácii neprebudí a aby po nej niečo deťom zostalo. Poručiťka nebola osobou, ktorá by si dala rozkazovať, a ktorá by dovolila, aby jej vôľa bola ovplyvnená vôľou inej osoby. Po spísaní závetu jej povedala, že každému z odporcov zanechala polovicu zo svojho majetku.

Podľa lekárskej správy Y. v zdravotnej dokumentácii poručiťky sa nenachádzajú záznamy, že by bola psychicky chorá. Pred 9.4.2009 na vyšetrenia prichádzala zriedkavo. Poskytovala vzornú starostlivosť odporkyne v 2. rade, s ktorou chodila na lekárske vyšetrenia, ani pri tejto príležitosti však u nej nezistila známky psychického ochorenia, správala sa slušne, kultivovane. Dňa X.X.XXXX MUDr. T. bola objednaná na hospitalizáciu na chirurgickom oddelení Nemocnica s T.

Z výsledku svedkyne Y. vyplýva, že v súvislosti s návštevou jej ambulancie sa poručiťka vyjadrila, že už býva u odporcu v 1. rade, hovorila o ňom pochvalne. Nezistila u nej poruchy správania, myslenia, pamäte (dlhodobej, krátkodobej), orientácie, prejavy agresivity. Vedela sa rozhodnúť, a podľa toho ako ju poznala, nedovolila by, aby iná osoba jej dávala pokyny vo vlastných rozhodnutiach. V prípade ak by pred operačným zákrokom u poručiťky zistila, že má strach z operácie, urobila by o tom záznam do zdravotnej dokumentácie, aby tento údaj mal k dispozícii anesteziológ. Po operácii v súvislosti s vyšetreniami v jej ambulancii bola dobre naladená, plná nádeje. Opiáty, ktoré ovplyvňujú psychiku, užívala len dva týždne pred smrťou.

SvedoV. si na poručiťku nepamätal. V súvislosti s vyhotoveným lekárskeým záznamom uviedol, že ju vyšetřil X.X.XXXX. V prípade ak by zistil, že má psychické problémy, do lekárskej správy by to uviedol.

Z výsluchu R. vyplýva, že poručiťka z domácnosti navrhovateľa odchádzala z dôvodu, ktorý svedkyňa nevedela označiť. Deti si od poručiťky pýtali peniaze, tieto zobrala z pokladne bufetu, v pohostinstve, ktoré prevádzkovali s navrhovateľom, vzniklo aj manko. Odporca v 1. rade nemal vzťah k práci, situáciu ako si pýta peniaze od matky ona nevnímala. Informácie o uvedených skutočnostiach má od navrhovateľa. Poručiťka v pohostinstve v I. W. vypomáhala do roku 2006, videla ju, že užíva lieky, z titulu akých zdravotných problémov, uviesť nevedela. Podľa toho ako ju poznal, a bola osobou, ktorá čo si zaumienila to aj docielila. V období keď sa nast'ahovala bývať k odporcovi v 1. rade, sa nenavštevovali. Pred operáciou sa náhodne stretli, vyjadrila sa, že ide na operačný zákrok.

Z výsluchu svedka R. vyplýva, že v období spolužitia poručiťky a navrhovateľa navštevoval ich domácnosť. Pri tejto príležitosti vnímal, že ich deti nepracujú, dohovárал im ako sa majú správať. S peniazmi, ktoré navrhovateľ zarobil, poručiťka nevedela hospodáriť. Mal vedomosť, že navrhovateľka opustila domácnosť. Odporca v 1. rade L. chodili hrať automaty, poručiťka ich podporovala, aby si život užívali. V priebehu spolužitia s navrhovateľom si presadzovala svoje názory. V období, keď sa nast'ahovala bývať k odporcovi v 1. rade, ju nenavštevoval.

Z výsluchu svedkyne A. vyplýva, že s poručiťkou sa stretla náhodne, pred obchodným domom T., povedala jej, že bude absolvovať operačný zákrok. Vyjadrila sa, že má strach, že sa po operačnom zákroku nepreberie, že bola u ich spolužiačky R.. ktorá ale pojednávala a K.j za účelom spísania závetu, aby navrhovateľ nepripravil deti o majetok. Z hľadiska psychického stavu bola v pohode, v tom čase aj ona absolvovala operačný zákrok z titulu diagnostikovaného onkologického ochorenia, v ďalšom období sa stretli, verila, že chorobu prekoná, zdravotné sestry jej doporučili, aby si z poručiťky zobrala príklad.

Z písomného vyjadrenia R. vyplýva, že si nepamätá, či v roku 2009 sa s jej W. kontaktovala poručiiteľka za účelom spísania závetu.

Svedkyňa Y. nezaznamenala, že by poručiiteľka trpela psychickými problémami.

Z výsluchu svedka E. vyplýva, že po vyšetrení sa poručiiteľka zastavila v ich domácnosti, vyjadrila sa, že ide na operačný zákrok, nevie ako to s ňou dopadne, a chce previesť majetok na syna. V ďalšom období ich ešte navštívila, z jej prejavov nevyplývalo, že by trpela poruchami psychiky. Vnímal ju ako ráznu ženu, ktorá si dokázala svoje veci riešiť sama, a nedovolila by, aby jej iná osoba vnucovala svoju vôľu.

Z písomného vyjadrenia JG. vyplýva, že A. môže len účastníkom písomným vyhlásením, čo v prejednávanej veci vzhľadom na smrť poručiiteľky, nie je možné.

Z výpovede svedkyne R. vyplýva, že vo všeobecnosti pred spísaním závetu formou notárskej zápisnice postupuje tak, že zisťuje, či ide o vlastnú vôľu účastníka, či k právnomu úkonu nebol donútený inou osobou. S účastníkom komunikuje, aby aj vlastným pozorovaním zistila, či je spôsobilý na právne úkony. Ak zistí, že účastník má pochybnosť o vlastnom rozhodnutí o právnom úkone, ktorý chce spísať formou notárskej zápisnice, dohodne s ním ďalší termín. Na osobu poručiiteľky si nepamätala.

Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 7C/106/2010-278 zo dňa 1.7.2011 vo veci nariadil znalecké dokazovanie, znaleckou úlohou poveril Y. znalca z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria. Zo záverov vypracovaného znaleckého posudku vyplýva, že dňa X.X.XXXX., ale ani v predchádzajúcom období poručiiteľka nekonala v trvalej ani prechodnej duševnej poruche (chorobe), ktorá by ju robila nespôsobilou k právnym úkonom.

Podľa § 34 Obč. zák. v znení platnom ku dňu 9.4.2009 právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 37 ods. 1 cit. zák. právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určito a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 38 ods. 1, 2 cit. zák. neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Podľa § 476 ods. 1 cit. zák. poručiiteľ môže závet buď napísať vlastnou rukou alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice.

Podľa § 476 ods. 2 cit. zák. v každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

Podľa § 476 ods. 1 cit. zák. poručiiteľ môže prejaviť svoju poslednú vôľu do notárskej zápisnice, osobitný zákon ustanovuje, kedy sa musí urobiť pred svedkami.

Podľa § 47 zák. č. 323/1992 Zb. v znení platnom ku dňu X.X.XXXX. notárska zápisnica musí obsahovať a) miesto, deň, mesiac a rok spísania notárskej zápisnice, b) meno, priezvisko a sídlo notára, c) meno, priezvisko, rodné číslo, dátum narodenia a trvalé bydlisko účastníkov, ich zástupcov, svedkov, dôverníkov a tlmočníkov, d) vyhlásenie účastníkov, že sú spôsobilí, na právne úkony, e) údaj o tom, že bola preukázaná totožnosť účastníkov a svedkov, f) obsah právneho úkonu, g) údaj o tom, že zápisnica

bola po prečítaní účastníkmi schválená, h) podpisy účastníkov alebo ich zástupcov a ak boli prizvaní, tiež svedkov, dôverníkov a tlmočníkov, ch) odtlačok úradnej pečiatky notára a jeho podpis.

Podľa § 80 písm. c, Občianskeho súdneho poriadku návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Hodnotením skutkového stavu veci dospel súd k právnomu záveru, že návrh na začatie konania nie je podaný dôvodne.

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal určenia, že závet poručiťky spísaný formou notárskej zápisnice zo dňa 9.4.2009, je neplatný. Navrhovateľ mal na požadovanom určení naliehavý právny záujem, lebo v prípade úspechu vo veci by sa zmenilo jeho právne postavenie v dedičskom konaní v súvislosti s určením výšky podielu, z ktorého by bol zaviazaný vyplatiť odporcov v 1. a 2. rade.

Závet jej jednostranný právny úkon poručiťky, ktorým robí poriadok o svojom majetku pre prípad smrti. Pre platnosť závetu sa vyžaduje splnenie podmienok podľa § 37, § 38, § 40 ods. 1 ako aj špecifických podmienok podľa ustanovení § 476 až § 479 Občianskeho zákonníka. Pre všetky druhy závetov je spoločné, že musia mať písomnú formu, ktorá sa dovršuje podpisom závetcu. Poručiťka môže prejaviť svoju poslednú vôľu aj do notárskej zápisnice. Ustanovenie § 47 zák. č. 323/1992 Zb. obsahuje úpravu o náležitostiach notárskej zápisnice. Spísanie poslednej vôle poručiťky do notárskej zápisnice je spojené s uložením listiny u notára. Notárska zápisnica je verejnou listinou a svojej dôkaznej sily môže byť zbavená len tým, že účastník tvrdí skutočnosti a navrhne dôkazy, ktorými bude preukázaný opak.

Poručiťka Y. nar. XX.X.XXXX, zomrela XX.XX.XXXX., poslednú vôľu zanechala v notárskej zápisnici zo dňa X.X.XXXX.

Navrhovateľ návrh na začatie konania odôvodnil tým, že poručiťka predmetný právny úkon neurobila slobodne a vážne, že podpis v notárskej zápisnici, nie je jej vlastnoručným podpisom, že trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila na tento právny úkon neschopnou (nespôsobilou).

Písomnosť spočíva v tom, že obsah právneho úkonu je uvedený v listine. Podpis je ďalšou pojmovou náležitosťou písomnej formy prejavu, písomný prejav platí až od podpisu.

V priebehu konania medzi účastníkmi nebolo sporné, že podpis poručiťky v notárskej zápisnici o závete S. je vlastnoručným podpisom poručiťky, a teda z tohto titulu neplatnosť právneho úkonu nezakladá.

Právny úkon nie je urobený slobodne (nedostatok slobody vôle), ak účastník koná pod nedovoleným nátlakom zo strany druhého účastníka, resp. zo strany tretej osoby. Takýmto nátlakom môže byť priame fyzické donútenie alebo bezprávna vyhrážka. Pri fyzickom donútení je vôľa konajúceho účastníka nahradená vôľou donucovateľa. Bezprávna (protiprávna) vyhrážka je psychické donútenie takej intenzity, že vzbudzuje dôvodný strach u konajúceho účastníka. Právny úkon nie je urobený vážne (skutočne), ak konajúci (vôľu prejavujúci) nechcel svojím prejavom vôle vyvolať právne následky, ktoré by inak v dôsledku jeho prejavu nastali. Absolútne neplatný je právny úkon, ktorý urobila osoba v duševnej poruche, hoci aj prechodnej, ak išlo o takú duševnú poruchu, ktorá zapríčinila (hoci aj dočasnú) nespôsobilosť (neschopnosť) na urobený právny úkon.

Vzájomné vzťahy poručiťky a navrhovateľa, ako manželov boli neusporiadané, dochádzalo medzi nimi ku konfliktom. Príčinou boli nezhody pri disponovaní so spoločne nadobudnutými finančnými prostriedkami a tiež správanie navrhovateľa ovplyvnené pozitívnymi alkoholickými nápojmi. Poručiťka domácnosť opustila 17 krát, čo navrhovateľ potvrdil s tým, že jej odchodom predchádzalo i to, že jej

odmietol poskytnúť peniaze. Poručiiteľka návrh o zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov podala bezprostredne po právoplatnom skončení konania č. 3T/140/2008, ktorý skutkovo odôvodnila i tým, že zo strachu z osoby navrhovateľa, z jeho správania sa, keď ju fyzicky a verbálne napádal sa nasťahovala bývať k odporcovi v 1. rade. Navrhovateľ popieral, že by sa správal agresívne. V uvedenom trestnom konaní však bol uznaný vinným zo spáchania zločinu porušovania domovej slobody a prečinu násillia proti skupine obyvateľov a jednotlivcovi, ktorého sa dňa 26.7.2007 dopustil i na osobe poručiiteľky a odporcu v 1. rade. Pre účely konania č. 3T/140/2008 bol vypracovaný znalecký posudok, podľa záverov ktorého navrhovateľ konzumuje alkoholické nápoje, a je v treťom rozhodujúcom vývojovom štádiu alkoholizmu, čo sa v jeho psychickej oblasti prejavilo i rozpadom citových väzieb, a v rodinno - sociálnej oblasti - odchodom blízkych zo spoločnej domácnosti, pretrvávaním nepriateľskej atmosféry. S poukazom na ustanovenie § 135 ods. 1 Občianskeho poriadku súd je v občianskom súdnom konaní viazaný rozhodnutím, že bol spáchaný trestný čin, a kto ho spáchal. Svedkyňa X. ktorá počas rekonštrukcie rodinného domu situovaného v T. bývala s odporcom v 1. rade v domácnosti jeho rodičov potvrdila, že správanie navrhovateľa ovplyvnené alkoholom, bolo zdrojom konfliktných situácií a strachu poručiiteľky aj pred mesiacom februárom 2005. Uvedené zistenia vyplývajú aj z výpovede svedkyne X., u ktorej si poručiiteľka na prechodné obdobie po opakovanom opustení domácnosti, riešila bytovú otázku. V konaní vypočutým svedkyniam A. a U., ktoré pred mesiacom februárom 2005 nepoznala, sa tiež zdôverila, že z domácnosti navrhovateľa odchádzala z dôvodu, že spolužitie s ním sa stávalo neznesiteľným. Pred S. v súvislosti s odsťahovaním k odporcovi v 1. rade sa vyjadrila, že správanie navrhovateľa ku nej ako partnerke sa už nedalo vydržať. O odchodoch poručiiteľky z domácnosti mali vedomosť aj JP. E. k dôvodom sa ale nevedeli jednoznačne vyjadriť, čo však neznamena, že by poručiiteľka odchádzala od navrhovateľa bezdôvodne. Po mesiaci februári 2005 sa s týmito svedkami nestretávala, a v predchádzajúcich prípadoch opustenia domácnosti nepovažovala za potrebné im svoje konanie z hľadiska príčin odchodu vysvetľovať. Odporca v 1. rade pozemky C KN par. č. 503/1, 503/3, 503/6 a rodinný dom situovaný na parc. č. 503/6 nadobudol do výlučného vlastníctva z titulu kúpnej zmluvy uzavretej dňa 24.11.1997, vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený v konaní V4951/1997. V mesiaci februári 2005 pôsobil na Z. a počas jeho neprítomnosti sa poručiiteľka aj s odporkyňou v 2. rade nasťahovali s jeho súhlasom bývať do uvedenej domovej nehnuteľnosti, dovtedy po odchode z domácnosti od navrhovateľa, prechodné obdobie bývali u X. V uvedenom časovom období právne trvalo manželstvo X. a odporcu v 1. rade, ktorá svedkyňa uviedla, že poručiiteľka sa tešila, že môže bývať v jeho rodinnom dome „videla sa v ňom“, keď jedného syna už stratila. Za účelom uspokojenia bytových potrieb mala k dispozícii s dcérou samostatnú bytovú jednotku. Zo spisu č. k. 5C/82/2007 vyplýva, že odporca v 1. rade sa z Z. vrátil v H. dovtedy svojej vtedajšej manželke posielal peniaze, z ktorých ona časť podľa potreby poskytla aj poručiiteľke. Po februári 2005 ako to už bolo uvedené do kontaktu s poručiiteľkou prichádzali aR. U. X. S. a od roku 2007 Y., pred ktorými svedkami prezentovala stanovisko, že u odporcu v 1. rade je spokojná, šťastná, a X. sa zdôverila, že ešte nikdy jej nebolo tak dobre. S odporcom v 1. rade si navzájom pomáhali, oslovovali sa „Y. Všetky uvedené zistenia sú podkladom pre konštatovanie záveru, že vzťahy poručiiteľky a odporcu v 1. rade boli usporiadané, a jej nasťahovanie sa do jeho rodinného domu bolo vyústením konfliktných vzťahov s navrhovateľom, a nie nejakých plánov odporcu v 1. rade. Pokiaľ by manželské spolužitie bolo harmonické a poručiiteľka vnútorne spokojná, nemala od navrhovateľa dôvod odchádzať. Ak by sa jej vzťahy s navrhovateľom stabilizovali v pozitívnom zmysle, mohla sa k nemu vrátiť, keďže užíval rodinný dom v T. ktorý bol v ich bezpodielovom spoluvlastníctve. Uvedeným spôsobom však nekonala, čo nasvedčuje tomu, že v jej prežívaní zostali negatívne spomienky, čo vyplýva i z obsahu spisu č. k. 8C/87/2008, a i 17C/130/2009, v ktorom sa titulom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva domáhala zaplataenia XX XXX,-eur. ako vyrovnávacieho podielu po rozdelení hnutel'nych a nehnuteľných vecí.

Navrhovateľ návrh odôvodnil tým, že poručiiteľka pri zanechaní závetu nekonala slobodne, a vážne ale pod nátlakom, psychickým donútením odporcu v 1. rade, ktorý jej často nadával, správal sa k nej hrubo, mala z neho strach, vo všetkom ho poslúchala, musela mu odovzdávať všetky finančné prostriedky, s poručiiteľkou sa prítom dohodli, že ani jeden z nich ako manželov závet nezanechá.

Navrhovateľ ako účastník konania nepreukázal tvrdenia, že poručiiteľka predmetný právny úkon neurobila slobodne a vážne. Z jeho účastníckej výpovede vyplýva, že nedisponuje informáciami, či pri zanechaní závetu skutočne konala pod nedovoleným nátlakom (bezprávnou vyhrážkou) alebo fyzickým donútením, o úrovni jej vzťahov s odporcom v 1. rade v období nasledujúcom po mesiaci februári 2005 sa vyjadriť nevedel, a to ani z hľadiska toho, či správanie syna k matke bolo negatívne (A. Uviedol, že z

jeho strany ide len o podozrenie (domnienku), že odporca v 1. rade sa dopustil nedovoleného konania. V odôvodnení rozsudku je už konštatované, že výsledky vykonaného dokazovania sú podkladom pre záver, že vzťahy poručiťky s odporcom v 1. rade boli usporiadané, tešila sa z jeho prítomnosti ako syna, keďže jeden z dvoch synov jej za nešťastných okolností zomrel. Súd i napriek týmto skutočnostiam riešil otázku, či by poručiťka zotrvala v rodinnom prostredí, kde by bola vystavená situáciám, ktoré by sa určitým spôsobom podobali spolužitiu s navrhovateľom. Východisko, keď vzťahy s manželom vnímala ako neznesiteľné, videla v odchodoch z domácnosti, do ktorej sa neskôr vrátila v nádeji, že dôjde k ich náprave. Po februári 2005 nedošlo k tomu, že by z rodinného domu v T. odišla, z čoho je možné vyvodiť, že nemala k tomu dôvod, a na otázku prečo ho nemala, je možné odpovedať, že odporca v 1. rade ako osoba blízka sa k nej nesprával nevhodne. Vykonaním dôkazného prostriedku a to svedkov, ktorí prichádzali alebo pôsobili v uvedenom rodinnom prostredí, resp. sa stretávali s poručiťkou a odporcom v 1. rade a to A. U. EC. Y. súd zistil, že odporca v 1. rade ju fyzicky nenapádal, hrubými výrazmi nenadával, nevytváral bezprávnymi vyhrážkami atmosféru, ktorá by mala za následok, že žila v strachu ako stiesneného duševného stavu, ktorý by ju v situáciách, v ktorých mala prijímať rozhodnutia, ovplyvňoval. O vieryhodnosti výpovede týchto svedkov súd pritom nemal pochybnosť, a to s poukazom na spôsob reprodukcie vnímaných skutočností, a ich správanie pri výsluchu. Za rok 2009 odporca v 1. rade dosiahol príjmy 10 713,68,-eur, poručiťka od januára 2009 bola poberateľkou dôchodku 187,90,-eur, k čomu je potrebné pripočítať opatrovateľský príspevok. Navrhovateľ v konaní neudržal dôkazné bremeno ani v tvrdení, že poručiťka odporcovi v 1. rade musela odovzdávať všetky svoje príjmy, a že to bolo všeobecne známou skutočnosťou. Vykonaním dôkazného prostriedku a to výsluchom odporcu v 1. rade, ale ani svedkov, tieto tvrdenia neboli preukázané. Odporca v 1. rade od nej ani nepožadoval platenie nájomného, prispievala mu len na zálohové platby za dodávané energie. Ak sa stalo, že mu peniaze chýbali, niekedy (nie pravidelne) mu ich poručiťka poskytla, prípadne zakúpila deťom alebo do domácnosti potrebné veci, či pripravila jedlo pre všetkých členov rodiny. Pokiaľ týmto spôsobom konala, tak to bolo jej slobodné rozhodnutie. V období spolužitia s navrhovateľom sa ocitla v situáciách, keď jej neposkytoval peniaze, starobný dôchodok jej bol priznaný až od augusta 2006, ako príjem určený na úhradu odôvodnených potrieb. Pokiaľ by bola donútená vzdať sa ho v prospech inej osoby, a to odporcu v 1. rade, a zostať bez príjmu, je možné vysloviť predpoklad, že by to malo za následok jej odchod z jeho rodinného prostredia, k čomu však nedošlo. Pri tomto posudzovaní nebolo možné nechať bez povšimnutia ani výpoveď E., ktorý uviedol, že poručiťka bola rázna žena, ktorá si dokázala svoje veci riešiť sama, a nedovolila by, aby iná osoba jej vnucovala svoju vôľu. Svedkyňa R. ju poznala ako osobu, ktorá čo si zaumienila, to aj docielila, a Y. ako osobu, ktorá by neakceptovala pokyny inej osoby, v zmysle ako sa má rozhodnúť. Podľa výpovede A. situácie v spolužití boli skôr takého charakteru, že poručiťka niekedy dávala príkazy synovi, podľa X. nepodriaďovala by sa vôli inej osoby, podľa Y. poručiťka bola osobou, ktorá by si nedala rozkazovať. S poukazom na uvedené zistenia poručiťka prijímala vlastné rozhodnutia, resp. zo strany inej osoby akceptovala len to, čo nevytváralo v jej vnútorných postojoch pocit neslobody. V konaní výsluchom svedkov nebolo preukázané, že by odporca v 1. rade hral na automatoch, a na tieto účely miňal finančné prostriedky a pri posudzovaní v týchto súvislostiach, že by bol odkázaný okrem príjmov z podnikateľskej činnosti aj na ďalšie zdroje príjmov. Svedkyne X. a Y. nepotvrdili, že by hral na automatoch, a ohrozoval tak ekonomické postavenie rodiny. Z výsluchu Y. vyplýva, že v období trvania ich predmanželského vzťahu sa stalo, že chodil po baroch, čo mu poručiťka vytýkala. Odporca v 1. rade v konaní č. 5C/82/2007 potvrdil, a to v súvislosti s narušenými vzťahmi s X., keď ho ako partnera odmietla, že chodil na diskotéky. V konaní však nebolo preukázané, že by peniaze na tieto účely mu poskytovala poručiťka a v tejto súvislosti, že by plnila jeho pokyny a to aj pri zanechaní predmetného závetu. Pokiaľ v období trvania spolužitia s navrhovateľom došlo k situácii, že si od nej ako matky pýtal peniaze, tak nie je možné z toho bez ďalšieho vyvodiť, že bola vo vzťahu podriadenosti, poslušnosti k jeho osobe, a plnenia pokynov, a že by tento stav trval aj ku dňu 9.4.2009, ako stav, kedy jej vôľa by nebola slobodná (nedovoleným spôsobom vynútené poskytovanie peňazí). Uvedený stav a jeho trvanie ku rozhodujúcemu dátumu E. nie je možné vyvodiť ani z toho, že dňa XX.X.XXXX a dňa XX.X.XXXX uzavrela úverovú zmluvu., navrhovateľ neudržal dôkazné bremeno pri tvrdení, že peniaze z poskytovaného úveru boli určené pre potreby odporcu v 1. rade. Odporca v 1. rade uviedol, že z jedného z poskytnutých úverov si poručiťka financovala kúpu nábytku do miestností, ktoré užívala, čo potvrdila i Marcela Škandíková, a z druhého financovala cestovné výdavky po operačnom zákroku, keď chodila na chemoterapie (v 5. etapách), opak preukázaný nebol. Podľa predloženej lekárskej správy dňa 9.4.2009 poručiťka absolvovala onkologické vyšetrenie, pričom bola objednaná na hospitalizáciu na chirurgickom oddelení. Na vyšetrenie ju prepravila A. predtým sa dostavila na W. za účelom zanechania závetu. Pred dátumom X.X.XXXX mala už informácie, že jej bude doporučený operačný zákrok. Pred A. prejavila strach, že sa nepreberie z narkózy a v tejto súvislosti sa vyjadrila, že zanechá závet, v

ktorom majetok odkáže deťom. Pred svedkyňou U. prejavila obavy zo správania navrhovateľa, že aby deti nepripravil o majetok. O zanechaní závetu sa vyjadrila aj pred X. Y.. Svedkyňa A. v jej správaní ani dňa 9.4.2009 nezaregistrovala zmeny v zmysle, že by závet chcela zanechať v dôsledku nátlaku (bezprávnej vyhrážky), fyzického donútenia zo strany inej osoby. V konaní bola vypočutá aj svedkyňa A. spolužiačka poručiťky zo základnej školy, s ktorou sa stretla pred obchodným domov T. Svedkyňa popierala, že by poručiťke doporučila W. Výpoveď svedkyne je však v rozpore s výpoveďou A. U. pred ktorou sa poručiťka vyjadrila, že osobu notára jej poradila spolužiačka, ktorej bolo diagnostikované onkologické ochorenie a tiež výpoveďou X. pred ktorou sa tiež vyjadrila, že notára jej poradila kamarátka. Pri posudzovaní tohto rozporu súd vychádzal z toho, že A. bola bývalou spolužiačkou poručiťky, a tiež trpela onkologickým ochorením. Pred spísaním závetu formou notárskej zápisnice, poručiťka už vedela, že sa dňa X.X.XXXX dostaví na W. T. H.. z výsluchu svedkyne A. ani nevyplýva, že by sa v tento deň dostavila na dva notárske úrady, čo potom nasvedčuje záveru, že so A. sa poručiťka musela stretnúť v iný deň. To, že v súvislosti so zanechaním závetu bola poručiťka v kontakte aj s iným notárskym úradom ako W. vyplýva aj z výpovede odporcu v 1. rade. Z toho, že poručiťke notára R., tiež nie je možné vyvodiť záver, že by na jej osobe bol vyvíjaný nedovolený nátlak, že by jej vôľa ako poručiťky bola nahradená vôľou inej osoby, alebo že by jej vôľa sa utvorila pod tlakom, teda neslobodne, neregulárne. Záver, že by u poručiťky nebol dostatok slobodnej vôle v čase zanechania závetu, nie je možné vyvodiť ani z udalostí, ktoré nastali pl. Po uvedenom dátume naďalej bývala v domovej nehnuteľnosti odporcu v 1. rade ich vzťahy boli usporiadané, po operačnom zákroku jej poskytoval potrebnú starostlivosť, zabezpečoval alternatívne liečenie, čo potvrdili aj v konaní vypočutí svedkovia. Navrhovateľ v konaní nepreukázal ani to, že by vôľa poručiťky nebola vážna, že by nechcela vyvolať právne následky, ktoré by inak v dôsledku jej prejavu nastali. Poručiťka úkon neurobila ani zo žartu, ani ho nesimulovala. Ako je to už v odôvodnení rozsudku uvedené, o rozhodnutí zanechať závet sa vyjadrila pred A. X.. E. po dátumX. o zrušení svojej poslednej vôle neuvažovala. Navrhovateľ v priebehu konania poukázal na to, že pred Y. Y. poručiťka neprejavila strach z operácie, to však ešte nie je jednoznačný dôkaz, že ho nemala, a že ho postupne vo svojom vnútri nespracovala, a že by závet nechcela zanechať. Navrhovateľ uplatnený nárok odôvodňoval i tým, že s poručiťkou sa dohodli, že ani jeden z nich závet nezanechá, pričom poukazoval na listinu označenú ako rozdelenie majetku zo dňa 18.5.1998, a na to, že pred U. sa vyjadrila, že nechce, aby sa ich spoločný majetok delil. Po výsluchu tohto svedka uviedol, že tieto informácie mu neposkytol. Z dohody zo dňa 18.5.1998 nie je možné vyvodiť, že poručiťka s navrhovateľom sa dohodli, že závet nezanechajú, a navyše takáto dohoda by bola neplatná, lebo závet je jednostranným právnym úkonom. Po vypracovaní znaleckého posudku vo veci navrhovateľ až na pojednávaní dňa 15.11.2011 tvrdil, že dňa 28.3.2009 sa s poručiťkou stretli na cintoríne, pri ktorej príležitosti mu mala povedať, že odporca v 1. rade ju núti, aby zanechala závet. Na jej slová reagoval, že aby to riešila spôsobom, ktorý uzná za vhodný. Uviedol, že keď sa v nasledujúcom období stretli, o záвете už nekomunikovali. Súd tieto tvrdenia navrhovateľa považuje sa účelové, keď na prvom pojednávaní v účastníckej výpovedi uviedol, že nedisponuje informáciami, či pred 9.4.2009 bol na poručiťku vyvíjaný a akým konkrétnym spôsobom psychický alebo fyzický nátlak, a že na obsah rozhovorov, ktoré s ňou viedol po februári 2005 si nepamätal. Súd navyše považuje za nelogické, že ak by dňa 28.3.2009 sa navrhovateľ s poručiťkou stretli, a poskytla by mu informácie o nátlaku, aby sa jej pri nasledujúcom stretnutí nepýtal, ako sa rozhodla, zvlášť ak by bolo pravdivé, že obaja nechceli zanechávať závet. Svedčí to o tom, že v časti o stretnutí s poručiťkou zo dňa 28.3.2009 jeho účastnícka výpoveď nie je pravdivá.

Procesným dokazovaním súd zisťoval, či dňa 9.4.2009 v okamihu podpísania notárskej zápisnice, do ktorej poručiťka prejavila poslednú vôľu, konala v trvalej alebo prechodnej a konkrétne akej duševnej poruche (chorobe), ktorá by ju na tento úkon robila nespôsobilou (neschopnou ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky), od ktorého časového obdobia trpela duševnou poruchou (chorobou). Poručiťka súdnym rozhodnutím nebola pozbavená spôsobilosti na právne úkony a to ani čiastočne. Pri posudzovaní uvedenej otázky súd vychádzal zo záverov vypracovaného znaleckého posudku Y. a svedkov vypočutých v konaní. Z obsahu znaleckého posudku č. 40/2011 vyplýva, že zdravotná dokumentácia poručiťky je systematicky vedená od konca šesťdesiatych rokov minulého storočia, v lekárskejších záznamoch (a to ani v období po smrti L.), nie sú popísané žiadne príznaky, ktoré by svedčili na prítomnosť duševnej choroby, alebo poruchy vedomia. Od 10.3.2009 absolvovala viaceré odborné vyšetrenia pre bolesti na hrudníku a nevoľnosť v oblasti brucha, počas ktorých spolupracovala. Od 14.4.2009 bola prijatá na hospitalizáciu a po vyšetreniach dňa 17.4.2009 operovaná, v nasledujúcom období až do októbra 2009 nemala predpísané žiadne lieky, ktoré by ovplyvňovali psychický stav. V

mesiaci októbri 2009 jej bol naordinovaný liek na spanie, a len krátko pred smrťou opiáty proti bolesti. Znalec prešetrovaním v archíve Neštátnej psychiatrickej ambulancie Y. E. zistil, že v archívoch sa nenachádza žiadna dokumentácia o liečení poručiťky, pričom tieto ambulancie prevzali aj zdravotné dokumentácie po odchode Y. B., o ktorých sa pred znalcom navrhovateľ vyjadril, že poručiťka bola ich pacientko. G. v rámci šetrenia, sa pred znalcom vyjadrila, že poručiťku osobne poznala, keď ako doprovod odporkyne v 2. rade systematicky prichádzala do jej ambulancie, jej pacientkou však nebola. Podľa záverov vypracovaného znaleckého posudku H.T. v okamihu podpísania notárskej zápisnice v závete, poručiťka nekonala v trvalej ani prechodnej duševnej poruche (chorobe), bola spôsobilou (schopnou ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky). U poručiťky sa nejednalo ani o tzv. jasný okamih, zistenie prítomnosti ktorého, by malo význam len v prípade, ak by trpela duševnou poruchou. Z výsluchu svedkyne Y. Y. vyplýva, že s poručiťkou prichádzala do kontaktu ako pacientkou, resp. ako doprovodom odporkyne v 2. rade pri vyšetreniach. Pri tejto príležitosti nezistila u nej známky psychického ochorenia, poruchy myslenia, pamäte, orientácie, prejavy agresivity, správala sa kultivovane. Po operačnom zákroku bola plná nádeje, dobre naladená. Svedkyne A., U. X. Y. ktoré boli v kontakte s poručiťkou aj v období zanechania závetu, nezaregistrovali zmeny jej psychického stavu. Faktom je, že podľa výpovede A. a Y. sa niekedy stalo, že poručiťka zabudla niečo kúpiť v obchode, resp. si nevedela spomenúť na niektorú z funkcií mobilného telefónu, a podľa navrhovateľa si nepamätala (bolo to však ešte v období spolujitia), kde býva Y. alebo zabudla obslúžiť zákazníka. Na pojednávaní znalec uviedol, že ide o situácie, ktoré sa môžu stať každej osobe, a nie je možné na základe nich vyvodiť, že poručiťka trpela poruchami pamäte, resp. duševnou poruchou (chorobu). Svedok T. poručiťku vnímal ako osobu s normálnymi prejavmi. Svedok V. pokiaľ sa s ňou náhodne stretol, nezaregistroval v jej prejavoch poruchy pamäte, myslenia, orientácie, ani nebola hysterická, agresívna, pôsobila upravene, čisto oblečená. Podľa Y. pokiaľ by dňa 9.4.2009 trpela psychickými problémami, uviedol by to do lekárskej správy. Svedok E. na poručiťke v súvislosti s návštevou jeho manželky v ich domácnosti, tiež nezaznamenal situácie, že by trpela poruchami psychiky. Svedok JP. po tom ako sa poručiťka nasťahovala bývať k odporcovi v 1. rade s ňou nebol v kontakte, svedkyňa E. sa s ňou po roku 2006 nestretávala, preto sa nevedeli vyjadriť, či u nej v oblasti psychického stavu v rozhodujúcom čase zaregistrovali zmeny. V konaní bola vypočutá aR., ktorá však nebola zbavená povinnosti zachovávať mlčanlivosť, keď s poukazom na ustanovenie § 39 ods. 2 písm. a) zák. č. 323/1992 Zb. tak mohla urobiť len poručiťka, ktorá však zomrela. Uvedená svedkyňa sa vyjadrila, ako vo všeobecnosti postupuje pri spisovaní notárskych zápisníc o závete, že vlastným pozorovaním skúma, či je účastník spôsobilý na právne úkony. Svedkyňa R. F. sa s poručiťkou náhodne stretla pred operáciou, z jej výpovede nevyplýva, že by na nej zaregistrovala zmeny v oblasti psychiky. Skutočnosť zistené výpoveďami svedkov, teda tiež nie sú podkladom pre záver, že v čase urobenia predmetného právneho úkonu poručiťka trpela duševnou poruchou (chorobu). Navrhovateľ tvrdil, že ak sa po S. s poručiťkou stretol, nepamätala si na stretnutie, ktoré sa uskutočnilo pred niekoľkými dňami. V účastníckej výpovedi na prvom pojednávaní však nevedel špecifikovať obsah rozhovor, ktoré mali spolu viesť. Návrh odôvodnil aj tým, že poručiťka ak ho navštívila a trpela bolesťami v oblasti žalúdka užila jeho lieky. Svedkyňa R. uviedla, že v roku 2006 na prevádzke pohostinstva U. videla poručiťke lieky. Pri uvedenom posudzovaní rozhodujúcim je to, že nebolo preukázané, (lekárskymi správami, svedkami, ktorí s poručiťkou boli v kontakte), že by poručiťka lieky ovplyvňujúce psychiku, užívala aj X.X.XXXX, resp. v období predchádzajúcom tomuto dátumu.

O trovách konania a trovách štátu súd rozhodne samostatným rozhodnutím.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na Krajský súd Trenčín, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 odst.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 odst.1 O.s.p.).